PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

DECEMBER 2006

ČÍSLO 12

ROČNÍK 4

CENA 8 Sk

Úvodník

V obdobď keň ęďame tieto riadky, všetci sa pripravujeme k duchovne vari najdôležitejšďm sviatkom k Rožděstvu Isusa Christa. Spomeôme si, s akou radosťou bol naplnen˙ svet, ktorëmu bola tăto udalosť ohlăsenă v tüto svćtü noc, keň Syn Božďprijal na seba Řudskë telo, zjednotil nebo so zemou, ęloveka s Bohom a položil tak zăklad năšho spasenia. Přave nebo, zem, anjeli aj pastieri obsiahli vrchol radosti v tü Rožděstvenskü noc a vierou oslăvili narodeněho vteleněho Boha v Betlehemsk˙ch jasliach.

Radosť, ktoră spojila nebo a zem, naplnila pozemsk˙ svet Božďm pokojom. K˙m do prďchodu Isusa Christa sa Řudia trăpili v hriechu, blüdili v tme a žili v nepokoji, po Jeho prďchode Řudstvo našlo pokoj. Tď ktorďprijali Christovo evanjelium, prijali zvesť o Božom pokoji. Klamali by sme, keby sme tvrdili, že nežijeme v oęakăvandť˙chto slăvnostn˙ch a svćt˙ch dnďNarodenia Christovho. Myslďme však uprostred svojich každodenn˙ch povinnosti v tomto uponăhřanom a r˙chlom životnom tempe na pokoj Božď? Nezatieni ho prehnană starostlivosť o pozemskë blaho? Nie sme aj my pravoslăvni kresťania podobndť˙m Řudsk˙m masăm okolo năs, ktorë iba zhăôajü daręeky, chcü prekvapiť svojich najbližšďch a iba üchytkom želajü jeden druhëmu „šťastně a veselë Vianoce“?

V akom zmysle treba chăpať spomďhan˙ Božď pokoj. V prvom rade sa jedná o pokoj s nebom. Isus Christos uskutoęnil zmierenie medzi Bohom a ęlovekom a zăroveô tak uviedol pokoj i na zemi medzi Řuďmi. Božďpokoj tak môže vchădzať do năšho vnútra i do celëho năšho života. O t˙ch, ktorď nekrăęajü cestou evanjelia, hovorď sv. apoštol Pavol, že „cestu pokoja nepoznali“ (Rďn,3,17). Iste nechceme patriť k t˙m, ktorďobchădzajü evanjelium a năhlia sa za prăzdnotou tejto doby nepoznajüc spasiteřnë duchovnë hodnoty.

Veřk˙ dar Božieho pokoja môžu uždržať iba Řudia praktizujüci zăsady Christovho posolstva. Ęďm viac sa riadia evanjeliom, t˙m viac si uždržajü Božďpokoj a Jeho požehnanie. Zăroveô spoznăvajü, že spomďhan˙ dar Božieho pokoja je duchovn˙ a bezpeęn˙ prďslov, ktor˙ năs chrăni pred všetk˙m t˙m, ęo brăni našej spăse. Len vńaka prďomnosti Božieho pokoja kresťan prospieva v duchovnom živote.

Ako măme reagovať na chaos a zmćtok vökol năs? Ako zabrăniť, aby tento zmćtok nebol vnesen˙ do năšho vnútra? Odpovedať môžeme općť slovami sv. apoštola Pavla : „A pokoj Božď ktor˙ prevyšuje každ˙ rozum, uchrăni vaše srdcia a vaše mysle v Christu Isusovi“ (fil.4,7). Ak teda budeme zjednotendś Christom, potom pokoj Božďbude străžiť naše srdce a našu myseř

Záležďlen na năs, do akej miery budeme plniť Božiu vöřu a zachovăvať Jeho prikăzania, lebo to je aj miera veřkosti Božieho pokoja v našich srdciach a mysliach. Keňže v dnešnej dobe sü nositelia Božieho pokoja veřmi vzăcni, snažme sa v tomto ęase prďprav k sviatku Narodenia Isusa Christa, ktor˙ tiež naz˙vame sviatkami pokoja, o to, aby sme mali ęistë vnútro, naplnenë zvesťou evanjelia a aby sme boli nielen nositeřmi pokoja, ale aj t˙mi, ktorďho budü tak poęas všedn˙ch dni okolo seba rozdăvať.

Zaželăjme si navzăjom radostně a Bohom požehnanë prežitie tohtoroęn˙ch sviatkov Christovho Rožděstva, v plnom zdravďa hlavne naplnendŽoďm pokojom.

prot. Mgr.Bohuslav Senię

Christos Raždajetsja!

Rožděstvenské posolstvo Posvätnej synody Pravoslávnej cirkvi v Českých krajinách a na Slovensku duchovenstvu a veriacim pravoslávnej cirkvi

Milovaní duchovní otcovia, bratia a sestry!

Christos raždájetsja!

Svetlă udalosť narodenia Isusa Christa, năšho Spasiteřa, napĺňa srdcia všetk˙ch Řuďdobrej völe neopisateřnou radosťou, veň „Boh poslal na svet svojho Syna...“ (1Jn 4,9),ktor˙ bol nespoęetn˙mi pokoleniami uprostred neustălych sužděnď dlhodlho oęakăvan˙. A přave v ęase najvćęšieho sužženia as˙rskej poroby sa ozvali prvë slovă ütechy z üst proroka Izaiăša: „Hřa, panna poęne a porodď Syna, a dă Mu meno Emmanuil“ (Iz 7,14). Prorok aj to predpovedal, že Emanuel bude Vysloboditeř Mesiăš, ktor˙ „nesie naše hriechy a vezme na seba naše bolesti“ (Iz 53,4).

A „keň sa naplnil ęas“ (Gal 4,4), a Panna skutoęne poęala, anjel zvestuje tesărovi Jozefovi Hospodinovu zvesť: aby sa nebăl prijať k sebe svoju snübenicu Măriu, lebo ęo sa v nej poęalo, je z Ducha Svćtëho, a aby Syna, ktor˙ sa narodďod Panny, pomenoval Isusom, teda Vysloboditeřom, lebo On vysloboddś svoj Řud z hriechov. A aby Jozef nemal pochybnosti, anjel zopakuje Izaiăšove proroctvo: Hřa, panna poęne a porodď Syna a dă Mu meno Emmanuil“ . Svćt˙ evanjelista Matüš, ktor˙ o tom hovorď k tomu ešte pre t˙ch, ktorďnevedeli po hebrejsky, dodăva, že meno Emmanuil znamená: „S nami Boh“ (Mt 1,23).

Zasřuben˙ Mesiăš sa narodil chudobn˙ v maštali, medzi biednymi. Lebo v Jeho narodendś sa Boh sklonil k Řuďom. Nie k mocn˙m, bohat˙m, uęen˙m a pyšn˙m, ale k zübožen˙m, biednym, neznal˙m a pokorn˙m. Už aj z tejto Božej spravodlivosti năm zaskvie pravda prorockëho zasřubenia, že - „s nami Boh“.

Mesiăša naz˙vali Isusom, Vysloboditeřom, lebo preto prišiel, aby năs vyküpil, vyslobodil z jarma hriechu, vryjüc do našej pamćti na veęnë ęasy, že năs Boh nenechă osamote, že – „s nami Boh“.

Isus uęil Řuďa to tak, „ako Ten, kto mă moc, a nie ako ich zăkonnći“ (Mt 7,28; Mk 1,22). A Řudia poęüvali Jeho slová s nadšen˙m üdivom, veň predt˙m „nikdy ęlovek tak nehovoril, ako tento ęlovek“ (Jn 7,46). Vńaka Jeho božskëmu uęeniu pre mnoh˙ch sa ozrejmili mnohë nejasnë ęasti Starëho zăkona a otvorilo sa im Krăřovstvo nebeskë. Každë jedno slovo Isusovho uęenia je svedectvom o tom, že - „s nami Boh“.

Isus robil zăzraky. Lieęil chor˙ch, slep˙ch, chrom˙ch, porazen˙ch, malomocn˙ch, vzkriesil mâtvych, a zăroveô s telesn˙m lieęendś a vrăten˙m životom daroval aj duševnë uzdravenie a veęn˙ život, dokazujüc, že - „s nami Boh“.

A nakoniec, süc Bohom, obetoval seba na krđži za hriechy Řuďa vstal slăvne z mâtvych, a potom pred svojich nanebovstüpendś zasřúbil, že zostăva s nami do skonania sveta. Zostăva s nami, hriešnymi a slab˙mi Řuďmi, a my skrze blahodať măme možnosť zdškať poęas svojho pozemskëho života oęistenie, osvietenie a zbožštenie, lebo - „s nami Boh“.

Svetlo, ktorë z betlehemskej jaskyne zažiarilo do celëho sveta, aj dnes jasne svieti. Evanjelium năšho Hospodina a Spasiteřa Isusa Christa je rozšďrenë po celom svete. Tăto cesta Evanjelia vo svete bola vždy veřmi ťažkă. Za dvadsať storoęď nekoneęnë bürky spustošili a plienili Božiu nivu. Za prvë tri storoęia krv kresťanov polievala manëže rđnskych arën a dlažby temnđ, a potom, po troch storoęiach slobodnëho života priam do novoveku aj zo zăpadu, aj z v˙chodu rözni

nepriatelia hrdüsili Christov Řud. Nezmeratelnë bolo množstvo preliatej krvi a sĺz Christov˙ch vern˙ch nasledovnđkov. Ale ani dvadsiate storoęie neprinieslo pokoj. A predsa, aj uprostred tořk˙ch utrpendś sküšok, Božďřud vždy šťastne a vđazne spieval: - „s nami Boh“.

A dnes? – aj dnes je – „s nami Boh“ – a všemožne năm pomăha prekonăvať najnovšie üskalia dnešnej doby: rözne prüdy liberalizmu, individualizmu, sekularizăcie, relativizmu, apostăzie ęi nihilizmu; lăkavü propagandu mimoeurópskych nekresťansk˙ch náboženstiev; lacnü kampaô náboženskëho synkretizmu, favorizovanü masmëdiami.

Vńaka vedeckëmu, technickëmu a technologickëmu pokroku a prekonania pravicov˙ch i řavicov˙ch totalitărnych politick˙ch režimov dvadsiateho storoęia žijeme v spoloęnej Európe v pokojn˙ch a relatđvne slušn˙ch spoloęensko-hospodărskych podmienkach a pomeroch. Paralelne s t˙m sme však svedkami vyęerpanosti kultüry, poklesu duchovnosti ako aj zoslabenia spirituality vöbec. Tradicionălne kresťanskë hodnoty ako lăska, ücta, milosrdenstvo, , pochopenie, südržnosť, odpustenie, sü posunutë do pozadia, stăvajü sa druhorad˙mi.

A preto je aktuălnejšie ako kedykořvek posolstvo a odkaz radostiplnej a spăsonosnej udalosti Christovho narodenia v Betleheme: Boh sa zřutoval nad svojđm stvorendś a zostüpil na zem, aby zachrănil svoje stratenë stădo; prijal na seba řudskü prirodzenosť, vzal na seba hriechy celëho sveta; prišiel a je s nami, aby năs priviedol spćť k Sebe.

Tăto radostnă správa o tom, že „s nami Boh“, napĺňa năs aj v t˙chto chvđřach duchovn˙m nadšendś – vierou, nădejou a lăskou a podnecuje năs spolu s anjelmi hlasne zvolať:

„Slăva na v˙sostiach Bohu, a na zemi pokoj, řuďom dobrá vöřa!“

V t˙chto vznešen˙ch chvđřach Christovho narodenia, - drahď otcovia, bratia a sestry v Christu -, prijmite naše üprimnë želanie všetkëho dobra a hojnosti Božej blahodate vo vašom osobnom a rodinnom živote, a nech nastăvajüci nov˙ rok 2007 bude pre năs všetk˙ch šťastn˙m, üspešn˙m a pokojn˙m!

Nech na všetk˙ch năs spoęđva požehnanie năšho Hospodina, novonarodeněho Isusa Christa!

„Christos raždájetsja – slăvite Jeho!“

Kryštof
arcibiskup pražsk˙ metropolita ęesk˙ch krajđn a Slovenska

Jăn
arcibiskup prešovsk˙

Simeon
arcibiskup olomoucko-brnensk˙

Tichon
v. biskup komărôansk˙

Štedrosť lieęi ducha

Svćt˙ Mikuláš, biskup Myr Lykijsk˙, Divotvorec sa stal patrónom štedrosti pre svoju vysokü štedrosť. Z jeho života vieme, že svoj majetok, ktor˙ zdedil po svojich rodičoch, porozdăval biednym a chudobn˙m. Svoju štedrosť preukăzal vo svojom praktickom živote. Štedrosť v živote kresťana je veřmi dôležitá cnosť, ktorü od năs vyžaduje Isus Christos, keň povedal: „Dăvajte a dajü văm, mieru dobre natlaęenü, natrasenü, vrchovatü văm dajü do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria i văm“ (Lk 6,38). „Lebo ako budete südiť vy, tak budü südiť aj vās, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria i văm ... Keň teda vy, hoci ste zlď viete dăvať dobrë dary svojim deťom, o ęo skör dă văš Otec, ktor˙ je na nebesiach, dobrë veci t˙m, ęo ho prosia. Všetko, ęo chcete, aby Řudia robili văm, robte aj vy im. Lebo to je Zăkon i Proroci“ (Mt 7, 2, 11-12).

Štedrosť v živote veriaceho ęloveka mă veřmi ńalekosiahly v˙znam. MUDr. Ctibor Bezdîk vo svojej Etikoterapii – Zăhrada smrti a života, pđše: “Veřmi spořahliv˙m prostriedkom, ako obmedziť svoje sebectvo, je štedrosť.“ Hanish k tomu hovorď „Dăvajte ochotne, lebo keň nebudete dăvať a budete len držať a hromadiť pre seba, stane sa văm bremenom to, ęo ste zdškali, văš năklad văs obťažď upadnete a protivenstvo văs pohltď... Tak˙m spôsobom spotrebujeme devćť desatđn svojho života, zhăôajüc nemoci a potom ich zase lieęime.“ Je treba dăvať, štedro dăvať všetko, nielen hmotně dobro, ale i svoje vedomosti a svoje duchovně a mravně bohatstvo. Ęlovek, ktor˙ len berie, zakrpatie. Rastie ten ęlovek, ktor˙ dăva, lebo každë nebeskë dăvanie ęloveka naplôuje křudom a podivuhodn˙m uspokojendś, ktorë in˙m spôsobom nemôže nadobudnúť. Keň dăvame nebesky, t.j. bez nădeje na odmenu alebo năhradu, vykonăvame t˙m najvlastnejšiu ülohu svojho života, a preto năš život nadobüda zmysel. T˙mito, aj keň nepatrn˙mi, ale trval˙mi obeťami sa v năs oslobodzuje vnútorn˙ duchovn˙ ęlovek a my rastieme.

Štedrosť, ako priamy protiklad lakomstva, nie je vöbec dostatoęne docenenă a uznăvană. O lakomstve vieme, že je jedno z najhrubšďch prejavov sebectva, je preto prameôom morălneho nešťastia a süęasne je jedn˙m z t˙ch kazov năšho duchovnëho života, ktorë sa v telesnom živote oz˙vajü rovnako ťažk˙mi poruchami. Kto nie je lakom˙, ten sa už t˙m faktom oslobodzuje od mnoh˙ch ťažk˙ch telesn˙ch a duševn˙ch neprđemnosť

Komu sa darom dostăva, nech taktiež zase darom ostăva. Komu bolo požehnanë, nech aj požehnanie svoje, ęi majetku, ęi vedomosť rozdăva ęo najštedrejšie vo svojom kruhu, aby sa rozdiely vo všetkom samë vyrovnăvali. To je pravë prüdenie života. Tak˙m spôsobom privădza štedrosť dušu nielen do stavu pokoja a křudu, ale priamo do stavu radosti a tă je prđęinou, že ęlovek zo všetkëho chăpe skutoęne pôvabne a řahko trpđazda len vtedy, keň mu nestaęia sily a prostriedky, aby premăhal svoje vlastně sebectvo, ale süęasne năs vedie ku konaniu pozitđvneho dobra. Toto dobro, konanë ęi už v hmotnom alebo v duchovnom zmysle, pomăha mierniť sociălne rozdiely a rozpory, usiluje sa o to, aby křud a mier zavlădli nielen v duši jednotlivca, tvoriaceho toto dobro, ale aby sa stalo dôležitou zložkou života všeobecnëho, on sa teda usiluje tvoriť pomery, ktorë by viedli k ozdraveniu celej spoloęnosti.

Pomoc v hmotnom zmysle znamená nielen sa zamerať na priame dary a poskytovanie všetkëho druhu hmotnej pomoci, ale i to, že nebudeme druh˙ch zbavovať ak˙mkořvek spôsobom ich nutn˙ch životn˙ch podmienok. Lebo všeobecnü harmóniu nenapravđme t˙m, keň jednëmu v nüdzi dăme, ale süęasne druhëho do nüdze uvedieme ... Takëto prüdenie života udržuje všetky sily ęloveka stăle v pohybe, zoceřuje ich a nedovořuje hnilobu hriechu. Süęasne udržuje ęloveka v radosti zo života, v duševnom křude a koneęne i v telesnom zdravď Šamalik ide ešte ńalej, keň si mysleď že nemăme prăvo poskytovať dary, rozdăvať ich, byť štedr˙mi, pretože nemăme mať prđležitosť a možnosť byť štedr˙mi a dăvať dary, veň každ˙ by mal mať tořko, aby ich nemusel brať a žiadny by nemal mať tořko, aby ich mohol dăvať a ponižovať tak bđzn˙ch. Takto by mal vyzerať život skutoęne kresťansk˙.

Nepochybujeme, že k udržaniu zdravia je uręitá miera blahobytu nutne potrebnă. Avšak přave tăto miera je pojmom veřmi pohybliv˙m, lebo ęo sa jednëmu zdă byť nedosiahnuteřn˙m prepychom, je druhëmu citeřn˙m nedostatkom.

Darov prďody i řudsk˙ch v˙robkov je dostatok pre všetk˙ch, ba nadbytok, len ich nevieme spravodlivo rozdeliť ... Sebectvo všetkëho druhu je prđęinou takmer všetkej řudskej biedy, je koreôom zla. Hlavne sebectvo je prđęinou a prameôom všetk˙ch bied, nedostatku a hriechu.

LITERATÜRA:

Ctibor Bezdîk: Zăhada života a smrti – Etikoterapia, Praha 1995, str. 119-124

mnoho Božieho požehnania do ďalšieho života.

ThDr. Štefan Horkaj

Cirkev – spoloęenstvo so svćt˙mi

Pravoslăvna Cirkev ako jedină Christova Cirkev mă vo veŔkej ücte svćt˙ch. Uctievame ich z toho dövodu, že vo svojom živote sa snažili naplniť Christovo evanjelium. Ich životnă cesta tu na tomto svete znamenala dosiahnutie zbožštenia, do ktorëho procesu je zapojenë aj telo. Z tohto dövodu sme svedkami toho, že aj ich telo je Bohom oslăvenë, pretože ich ostatky zostăvajü aj po oddelendďuše neporušenë.

Boh miluje každëho ęloveka, aj hriešnika, ale oslăvi iba toho, kto sa snažďžiť s Nďh v jednote. Tak˙mi sü svćtďktor˙ch zobrazujeme aj na ikonăch.

Cirkev je život v spoloęenstve so svćt˙mi, pretože smrťou (oddelendh duše od tela) sa nekonęď ęlenstvo v Cirkvi. Aj zosnulďsü ęlenmi mystickëho Christovho tela Cirkvi. Preto v našich chrămoch vidďne ikony svćt˙ch, ktorë năm dokumentujü, že život Cirkvi je životom so svćt˙mi. Ikony sü năzorn˙m svedectvom.

Naše spoloęenstvo so svćt˙mi sa uskutoęôuje prostrednďtvom modlitby. Modlitba je komunikatďnym prostriedkom ęloveka s Bohom, ale aj so svćt˙mi. Z tohto dövodu vo svojich modlitbăch neustăle sa obraciame o pomoc na svćt˙ch. Spoliehame na ich zăstupnďtvo pred Bohom za năs všetk˙ch. Naše bohoslužobnë aj liturgickë texty sü svedectvom toho, že život v Cirkvi je život so svćt˙mi. Aj keń sa pozrieme do cirkevnëho kalendăra zistďne, že každ˙ deô je zasvćten˙ nejakëmu svćtëmu a jeden svćt˙ năs odovzdăva druhëmu. Năš kalendăr je uzavret˙ kruh, ktor˙ je prezentovanďh neustăleho năšho života v Cirkvi so svćt˙mi. V kalendări nenăjdeme deô kedy by Cirkev nevz˙vala o pomoc nejakëho svćtëho.

Buhoslužobnë a liturgickë texty năs presviedęajü aj o tom, že usporiadanie svćt˙ch mă svoj systëm a štruktüru, v ktorej na pyramďde stojďPanna Măria. Ona po Christu nasleduje ako prvă zo svćt˙ch, potom sv. Jăn KrstiteŔa ńalšď

Panna Măria Bohorodica je na prvom mieste medzi svćt˙mi z toho dövodu, že năm porodila SpasiteŔa sveta. Stala sa Matkou Bohoęloveka Isusa Christa. Sv. Jăn KrstiteŔ nasleduje po nej preto, lebo nďh je ukonęen˙ Star˙ zăkon, bol Predchodcom Christa a ukăzal na Neho ako Mesiăša. Preto aj ikony t˙chto svćt˙ch sü v našich chrămoch umiestnenë na popredn˙ch miestach. Neexistuje chrăm, v ktorom by nebola umiestnenă ikona Bohorodice Panny. Ako pravidlo je na ikonăch zobrazovană s mlădencom Isusom, ęďh je jasne manifestovanë, že jej ücta je podmienenă t˙m, že năm porodila SpasiteŔa sveta, ktor˙m je Christos.

Iba neznal˙ veci möže tvrdiť to, že pravoslăvna Cirkev neuctieva Pannu Măriu. Prăve v pravoslăvnej Cirkvi je miesto Panny Mărie, takë akë jej năležďNie je ani vyvyšovană a ani pondžovană. Je: „ęestnejšaja cheruvim, slavnijšaja bez sravnenija serafim...". Z t˙chto slov vidďne, na akej ürovni vzdăva üctu Mării naša Cirkev. Tento text vyvracia všetky tvrdenia o tom, že neuctievame Pannu Măriu.

Naopak Măria je năm vzorom v lăske a pokore k Bohu i k Ŕuńom. Vńaka silnej viere v Boha mohol cez ôu sa narodiť SpasiteŔEmmanuel – S nami Boh. Ńakujüc jej Boh je s nami a my möžeme byť s našďh StvoriteŔom. Preto Cirkev ju oslavuje ako novü Evu, ktoră napravila všetko to, ęo pokazila prvă Eva v raji. V tom je jej nezastupiteŔnë miesto v dejinăch Ŕudstva.

prot. prof. ThDr. Imrich Belejkanię, CSc.

Životy svćt˙ch

Svćt˙ ctihodn˙ Filaret Milostiv˙ - Paflagőnec

Ctihodn˙ Filaret Milostiv˙, syn rodięov Georgija a Anny, dobre vychovan˙ v pokore a băzni pred Hospodinom, žil v 8. stor. v dedine Amnia v Paflagőnskej oblasti (Mală Azia). Jeho manželka, Teozva, pochădzala z bohatej a v˙znamnej rodiny, spolu mali syna Joata a dcëry - Ipatiju a Evanfiju.

Samotn˙ Filaret bol bohat˙m a v˙znamn˙m veŔmožom, ale z bohatstva sa netešil. Vedel o tom, že mnoho Ŕuddťrpď chudobou, vzal si k srdcu slovă SpasiteŔa o Strašnom süde, o "t˙chto mal˙ch" (Mt 25, 40), i slovă apoštola Pavla o tom, že ęlovek, ktor˙ umiera, si nię neodnăša zo sveta (1 Tim 6, 7), ęi riadky krăŔa Dăvida o odmene spravodlivëho (Ž 36, 25). A Filaret sa preslăvil prăve lăskou k chudobe.

Raz Izmaeliti (Arabi) zaütoęili na Paflagőniu, spustošili krajinu a vyrabovali Filaretov dom. Zostali mu dva voly, krava, niekoŔko üŔov a dom. Avšak on aj to poslednë postupne rozdal biednym. Hüževnato a krotko znăšal naliehanie manželky i posmešky od detď"Măm v skr˙šach, ktorë nepoznăte, takë bohatstvo a takë poklady, - hovoril blďžnym, - ktor˙ch sa văm dostane, že viac ako sto rokov možete prežiť bez nămahy a o nięom si nebudete robiť starosti„.

I Hospodin odmenil Filareta za jeho milosrdenstvo: keń bola rozdană poslednă miera obilia, jeho star˙ priateŔ mu poslal štyridsať mier, a potom, ęo dal chudobnëmu posledn˙ tepl˙ odev, vrătil sa mu cel˙ majetok.

Keń sv. byzantskă cisărovnă Irena (797 - 802) hŔadala nevestu pre svojho syna - budüceho spolu-vladăra Konštantďa Porfyrogeneta (780 - 797), vyslala po celej rďi svojich vyslancov. VeŔvyslanci neminuli ani Amniu. Keń Filaret a Teozva zistili, že k nďh zavďajü v˙znamndhostia, Filaret sa veŔmi potešil, avšak Teozva sa zarmütila: v dome nebolo žiadneho jedla a o patriępom pohostendhemohlo byť ani reęi. Ale Filaret kăzal manželke pekne upratať v dome. Susedia, keń zistili, že oęakăvajü cisărskych vyslancov, priniesli hojne zo všetkëho na bohatü hostinu. Vyslanci vzali so sebou na cisărske pytaęky spolu s 10 krăsnymi dievęatami aj Filaretovu vnuęku Măriu. A Măria prev˙šila süperky svojou dobrotou a skromnosťou a stala sa tak cisărovnou a Konštantďi Porfyrogenetos štedro obdaril Filareta. Tak sa Filaretovi vrătila slăva a bohatstvo. No tak ako aj predt˙m, svćt˙ ochranca chudobn˙ch štedro rozdăval almužny a konal pohostenia pre žobrăkov, ktor˙m na t˙chto hostinăch aj săm posluhoval. Všetci sa ęudovali Filaretovej pokore a hovorili: "Skutoęn˙ ęlovek Božďozajstn˙ Christov uęendk„.

Sluhovi kăzal spraviť tri pokladnięky a naplniť ich oddelene zlat˙mi, strieborn˙mi a meden˙mi mincami: z prvej dostăvali almužnu üplne chudobnďz druhej tďktordprišli o financie, a z tretej - tďktordpokrytecky od neho žiadali peniaze.

Takto svćtec, neprijďhajüc üctu, v pokore a lăske k chudobn˙m, dosiahol požehnan˙ vek 90 rokov. Predvďajüc svoju smrť, odišiel do konštantinopolskëho monastiera Rodolfiju, rozdal tam všetko, ęo mal pri sebe, pre potreby monastiera a žobrăkov. Zvolajüc si blďžkych, pouęil ich o lăske k chudobn˙m a nesťažovanďsa a pokojne odišiel k Hospodinovi. Zomrel v 792 roku a pochovan˙ bol v monastieri Sudu Rodolfia v Konštantďopole.

Svćtosť ctihodnëho Filareta sa zjavne potvrdila po jeho smrti zăzrakom. Keń telo svćtëho niesli k miestu pohrebu, jeden ęlovek, posadnut˙ dëmonom, sa chytil truhly a nasledoval pohrebnü procesiu. Na cintorďe prebehlo uzdravenie posadnutëho: dëmon zvalil ęloveka na zem a săm z neho aj vyšiel. Mnohë ńalšie zăzraky a uzdravenia sa diali aj na hrobe svćtëho.

Po smrti ctihodnëho Filareta jeho žena Teozva pokraęovala v jeho diele, obnovila v Paflagőnii mnoho monastierov a chrămov, znięen˙ch poęas nepriateŔsk˙ch năjazdov.

Pravoslăvna Cirkev Christova si ctďjeho svetlü pamiatku každoroęne 1.12./14.12.

Svćt˙ ctihodn˙ Filaret Milostiv˙, Paflagőnec, modli sa za năs hriešnych pred Hospodinom!

Rőbert IVAN

Năvšteva historickëho Jeruzalemskëho patriarchătu

Histőria jeruzalemskëho patriarchătu siaha do obdobia apoštolskej cirkvi založenej v deô Zoslania sv. Ducha na apoštolov. I keń dejiny tohto patriarchătu boli pohnutë, predsa dnes mă tăto samostatnă miestna cirkev svoje miesto v spoloęenstve s ostatn˙mi cirkvami, ktorë spolu tvoria jednu, svćtü, všeobecnü apoštolskü Cirkev.

Jeruzalemsk˙ patriarchăt navštďvila v dôoch 9. – 14. novembra 2006 delegăcia našej autokefălnej cirkvi v ęesk˙ch krajinăch a na Slovensku. Delegăciu viedol Jeho Blaženstvo Kryštof, arcibiskup pražsk˙, metropolita ęesk˙ch krajďí a Slovenska. Ńalšďhi ęlenmi, ktorďho doprevădzali boli Jeho Vysokopreosvietenosť Simeon, arcibiskup olomoucko-brnensk˙, Jeho Preosvietenosť Tichon, biskup komarôansk˙- pomocn˙ biskup PPE v Prešove a prot. Mgr. Bohuslav Senię, sprăvca michalovskej pravoslăvnej eparchie v Michalovciach.

Vo štvrtok 9. novembra sme prileteli do Tel Avivu v skor˙ch rann˙ch hodinăch. Bolo pozoruhodnë sledovať v˙chod slnka v Svćtej zemi, ktoră prijala v Betlehemskej jaskyni vtelenëho Boha a Slnko Pravdy. V tento deô sa po dopoludôajšom oddychu a năslednom obede uskutoęnilo oficiălne prijatie Jeho Blaženstva vladyku Kryštofa aj s doprovodom v meste Jerusalem pri Dăvidovej brăne za üęasti predstaviteŔov kresťansk˙ch spoloęenstiev, konzula jeruzalemskëho spoloęenstva, štătnych predstaviteŔov mesta a veriacich. Po prijatďnasledoval slăvnostn˙ pochod hierarchov uliękami starëho mesta smerom k patriarchătu. Pred centrălnou brănou starobylej budovy privďal Jeho Blaženosť Kryštofa patriarcha Jeruzalemsk˙ Teofil III. Spolu s ęlenmi Posvćtnej Synody. Srdeęne privďanie sa oboch hierarchov bolo svedectvom bratskej lăsky a prejavom sobornosti dvoch autokefălnych cirkvď

Od patriarchătu sa prďomndpohli k chrămu Vzkriesenia. Slăvnostn˙ pochod sa zastavil pred vstupom na toto posvćtnë miesto, aby obidvoch predstaviteŔov privďal sv. ochranca chrămu. Za hlaholu zvonov sme vstüpili do chrămu, poklonili sme sa kameôu pomazania a smerovali k sv. Hrobu. Hneń po vstupe do chrămu sme boli naplnendprďemn˙m pocitom Božej prďomnosti. Obrovsk˙m duchovn˙m zăžitkom, ktor˙ zostane na cel˙ život, bol vstup do Božieho sv. Hrobu, modlitba pred kuvukliom a poęutie voskresnëho evanjelia, ktorë preęďali obidvaja hierarchovia. Po doxolőgii v hlavnom chrăme sme vystüpili na svćtë miesto strašnej Golgoty, kde sme sa poklonili miestu ukrižovania Isusa Christa. PodŔa tradďie ukrižovanie na Golgote bolo na mieste kde bol hrob Adama - prvëho ęloveka. Symbolicky tak Nov˙ Adam Isus Christos trpel na krďži na mieste, kde star˙ Adam, ktor˙ svojďh pădom vrhol cel˙ Ŕudsk˙ rod do pazür hriechu, bol pochovan˙. Keń sme sa poklonili t˙mto pre năs pravoslăvnych kresťanov posvćtn˙m miestam, nasledoval prďhovor metropolitu Kryštofa. Napokon celă delegăcia odišla slăvnostne za zvuku zvonov do budovy patriarchie, kde prďomndpokraęovali v pozdravn˙ch slovăch a diskusii. Tak bol ukonęen˙ prv˙ deô našej năvštevy.

pokraęovanie..

prot. Mgr. Bohuslav Senię

Slovo o krďži

Slovo o kríži tým, ktorí hynú, je bláznovstvom, ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je Božou mocou" /1 Kor 1, 187. Nie je možné oslavovať víťazstvo vteleného Boha, Jeho víťazstvo nad smrťou, ktorá je hranicou nášho zavrhnutia, bez toho, aby sme súčasne nevelebili Christov kríž, ktorý je hranicou dobrovoľného poníženia Syna Božieho, ktorý bol poslušný Otcovi „až do smrti na kríži" /Fil 2,87. „Pretože aby sme my žili, bolo potrebné, aby sa Boh vtelil a bol poslaný na smrť" /sv. Gregor Nazian-ský/. Vtelenie sa teda uskutočnilo preto, aby Večné Slovo sa stalo schopným smrti /sv. Atanáz/ a Christos sám vyhlasuje, že prišiel práve preto „k tejto hodine" /J 12,277, ale táto hodina Hospodina, ktorá nadišla k dovŕšeniu diela našej spásy, je tiež hodinou Jeho nepriateľov, hodinou „noci temnosti" 7Lk 22,537. Skutočne, pravým Christovým víťazstvom bola Jeho zdanlivá porážka, pretože práve smrťou zničil moc smrti. Práve v tom spočíva „pohoršenie" a „bláznovstvo" kríža; bláznovstvo, mimo ktorého nie je možné dosiahnuť múdrosť Božiu, ktorá je navždy nepochopiteľná pre „kniežatá tohto sveta" / Kor 2,87. Kríž je teda konkrétnym výrazom kresťanského tajomstva; tajomstva víťazstva v porážke, slávy v ponížení, života v smrti. Je symbolom jediného všemohúceho Boha, ktorý ráčil stať sa človekom a umrieť ako otrok, aby spasil svoje stvorenie. Je odznakom Christovho kraľovania - „nazývam Ho Kráľom, pretože Ho vidím na kríži, a Kráľovi je vlastné zomrieť za svojich poddaných" 7sv. Ján Zlatoústy/. Kríž je tiež obrazom vykúpenia, ktoré je dielom trojičnej lásky k padlému ľudstvu: „Križujúcej lásky Otca, krížovej lásky Syna a lásky Svätého Ducha, víťaziacej skrze drevo kríža" /sv. Filatet Moskovský/.

Je zbytočné zaoberať sa ešte ďalej tým, aké miesto má kríž v živote kresťanov, zvlášť pravoslávnych. Samotný Christos ho označil ako nutnú vlastnosť všetkých, „ktorí Ho chcú nasledovať" /Mt 10,387, prejav „Božej moci" 71 Kor 1, 18A Obraz kríža, nech už ako predmet náboženskej úcty alebo žehnania ním, je základom celého sviatostného života Cirkví. A zobrazenia Christovho kríža /niekedy nahrádzané znamením kotvy, trojzubca a pod./ sú známe už z dôb najhlbšieho kresťanského staroveku. Obrazoborci, ktorí vášnivo ničili obrazy .Ukrižovania, nielenže šetrili, ale zvlášť šírili dekoratívne obrazy kríža /bez Ukrižovaného/ v chrámových oltároch. Je možné predpokladať, že aj zobrazenia Ukrižovaní pochádzajú z veľmi dávnych dôb, pokiaľ sa vezme do úvahy pohanská karikatúra na palatínskom sgrafite /t.j. po r. 200/ a hlavne šperky s rytým obrazom Christa na kríži 12. a 3. storočie a koncom 4. st./. Prudentius v básni pri popise nástenných malieb jedného chrámu hovorí o obraze Ukrižovania. V 5. st. nachádzame dosť vyvinutú výtvarnú kompozíciu ukrižovania na slonovine /Britské múzeum/ a o sto rokov neskôr na výplni brány medzi cyprusom pri chráme v Ríme. Freska zo „Sancta Maria Antiqua" taktiež v Ríme /okolo r. 700Y sa blíži sýrskemu typu Ukrižovania, ako ho nachádzame napr. v Rabulskom evanjeliári /r. 586/ - vidíme tam Christa odeného kolobom, rúchom gréckeho pôvodu - akási košeľa s krátkymi rukávmi, kryjúca trup - živého, s otvorenými očami, priamo spočívajúceho na kríži.

Táto sýrska kompozícia sa riadi výlučne znením 4. Evanjelia a na Západe sa udržiavala veľmi dlho. Byzantské ikonopisectvo vytvorilo bohatší typ, sústavný a malebný, symbolický a historický tým, že doplnilo sv. Jána prvkami zobratými zo znenia synoptikov, čiže prvých troch Evanjelií: svätými ženami za Máriou, stotníkom so žoldniermi, farizejmi a ľudom obvykle zobrazenými za Jánom. Je možné predpokladať, že opisovanie sv. Jána Zlatoústeho v homílii /kázni/ na sv. Matúša bolo „programom živej kompozície" pre byzantských umelcov. Namiesto Christa odeného kolobom, živého na kríži, sa začína v Byzancii zobrazovať asi v 11. st. Christos obnažený a mŕtvy s hlavou sklonenou a telom zohnutým. Patriarcha Michal Kerulários k tomuto obdobiu poznamenáva, že sa prestáva zobrazovať Christos na kríži „spôsobom odporujúcim prírode", aby sa mu prepožičala „prirodzená ľudská podoba". A práve proti týmto novým zobrazovaniam Ukrižovaného, ktoré mohli vidieť v Carihrade, prudko protestovali legáti pápeža Leva IX. v roku 1054. Teda: skôr než začal Západ súcitiť s trpiacim ľudstvom Hospodina (v 15.st. sa Západ vo svojej snahe uniknúť suchosti a stuhnutosti formálnych noriem vrhá do emocionálnej bolesti a utrpenia; intenzívne uctievanie trpiaceho Christovho ľudstva sa javí ako kult bolesti so svojimi skutočne znepokojujúcimi formami umrtvovania, čo neskôr viedlo až k uctievaniu najsvätejšieho srdca, pričom aj zobrazenie mŕtveho Christa na kríži Západ hnal až do krajnosti naturalizmu), zachovával tvrdo poňatie zobrazujúce Ukrižovaného živého, oblečeného, netrpiaceho a víťazného.

Je možné povedať, že Byzancia svojím zmyslom pre mieru vytvorila klasický typ Ukrižovania. Pri usilovaní o triezvu kompozíciu boli pomaly odsunuté osoby pri nohách kríža; obmedzili sa len na podstatné: Matku Božiu a sv. Jána, ktorí sú niekedy sprevádzaní svätou ženou a stotníkom.

Christos je zobrazovaný obnažený, len s bielym plátnom pokrývajúcim bedrá. Zo-hnutie tela do prava, sklonená hlava a zatvorené oči naznačujú smrť Ukrižovaného, zatiaľ čo Jeho obličaj, obrátený k Márii, zachováva vážny výraz dôstojnosti v utrpení, výraz, ktorý núti skôr myslieť na spánok: totiž, že telo Bohočloveka zostalo v smrti bez porušenia. „Život upadol do sna a podsvetie sa zachvelo hrôzou."

Víťazstvo nad smrťou a podsvetím je symbolizované jaskyňou roztvorenou pod krížom pod skalnatým vrcholkom Golgoty; skala, puknutá v okamžiku Christovej smrti, otvára pohľad na lebku mŕtveho. Je to lebka Adama, ktorý „podľa viery niektorých", ako hovorí sv. Ján Zlatoústy, vraj bol pochovaný na Golgote - „mieste lebiek" /Jn 19,17A Ak ikonopisecké podanie prijalo túto podrobnosť, pochádzajúcu z apokryfných zdrojov -hovorí o nej napr. sýrska kniha Jaskyňa pokladov, tie isté tradície sa zachovali aj v židovstve /póz. M. Eliade a i./ - stalo sa tak preto, že slúžia na to, aby vynikol vieroučný zmysel ikony Ukrižovania: Vykúpenie prvého Adama krvou Christa a nového Adama - Boha - ktorý sa stal človekom, aby spasil ľudské pokolenie.

Kríž máva tri priečne brvná - táto forma zodpovedá prastarému podaniu považovanému za najvierohodnejšie na Východe rovnako ako na Západe /ešte v 13 st. to potvrdzuje pápež Inocent III. vo svojej „Sermo in commumi de uno martyre"/. Horné priečne brvno odpovedá tabuľke s nápisom označujúcim odsúdenca. Spodné priečne brvno je podnožie, ku ktorému sú Christove nohy pribité dvoma klincami. Na ruských ikonách, ako aj u nás, je toto podnožie obvykle šikmé. Tento sklon spodného šikmého brvna, zhora z pravej strany Christovej, dolu po Jeho ľavici má symbolický význam súdu: ospravedlnenie kajúceho lotra a odsúdenie zatvrdilého /Služba utierne v stredu, Oktoich /osmihlas-nik/: Kríž je prirovnávaný k spravodlivej váhe./.

Architektonické pozadie kríža tvorí hradba Jeruzalema. Nachádzame ju už na výplni sv. Sabiny /6. st./. Táto podrobnosť nielenže zodpovedá dejinnej pravde, ale zároveň vyjadruje duchovné pravidlo: Tak ako Christos trpel za bránou Jeruzalema, i kresťania Ho majú nasledovať a vyjsť z hradieb, nesúc Jeho pohanenie, „pretože nemáme tu trvalé miesto, ale ono budúce hľadáme" /Žid 13,14/. Horná časť kríža s Christovými rozpätými rukami sa odráža na pozadí oblohy. Ukrižovanie na kozmickom mieste naznačuje kozmický význam Christovej smrti, ktorá „očistila priestor" a oslobodila celý svet od panstva duchov temnoty /sv. Atanáz a sv. Ján Zlatoústy/.

Kompozícia ikony je vyrovnaná a striedma. Posunky osôb, prítomných pri smrti Hospodinovej, sú umiernené a vážne. Miesto Bohorodice je po Christovej pravici. Stojí priamo, priťahujúc posunkom ľavej ruky svoj plášť na rameno, zatiaľ čo jej pravica je pozdvihnutá ku Christu. Pohľad vyjadruje bolesť zmiernenú neohrozenou vierou. Zdá sa, ako by Božia Matka, obracajúc sa k rozrušenému sv. Jánovi, ho pokynom vyzývala, aby s ňou rozjímal o tajomstve spásy, ktoré sa dovršuje smrťou a slávnym zmŕtvychvstaním jej Syna. Držanie tela sv. Jána s hlavou naklonenou dopredu vyjadruje taktiež veľkú ovládanú bolesť. Na niektorých ikonách stojí žena a stotník /bez svätožiare/ za Matkou a učeníkom. Žena máva bolestné črty. ľavú ruku zdvihnutú k lícu v posunku náreku; stotník - bradatý muž, oblečený v bielom rúchu pozerá k Ukrižovanému a vyznáva Jeho Božstvo, pozdvihujúc pravú ruku k čelu, ako by sa chcel prežehnať; prsty sú zložené ako pri obradnom žehnaní. Stotníkovo meno Longinos je napísané nad jeho hlavou. Grécky nápis hore označuje predmet obrazu - Ukrižovanie.

o. M. Mužík /prel. a dopl. J. Š./

LEKCIA ODPUSTENIA

Ako ťahko odsudzujeme! Ako ťahko dokážeme niekoho zdeptať hlboko pod ęiernu zem! Ęasto si ani neuvedomujeme koneęn˙ dôsledok. “Ten je tak˙, onak˙, ... , ani ęlovek nie je”., a ęasto pod znamenom Sv. Krížza sa bijeme, akôsme my kresťania.

Keń zomiera ęlovek, jeho posledně slová b˙vajú jeho odkazom pozostal˙m, jeho testamentom. Ale uvedomili sme si popri tom, ako ťahko dokážeme posudzovať, odsudzovať, posledně slová Hospodina Isusa Christa na Jeho zemskej püti? Na krížzi, pondžen˙, utrăpen˙, nevinne odsüden˙, vypovedă slová, ktorě nepadli po cel˙ ęas Jeho kăzne, až teraz, v poslednej chvíli, keń odovzdăva Otcovi Svojho ducha hovorí “Otęe, odpusť im, lebo nevedia, ęo ęinia”. Z năšho ľudskěho pohľadu by tu pasovali skôr slová pomsty: “Bože, Otęe, pomsti ma! Vidíš, že sü nanię. Neprijali toho, ktorěho si Ty poslal”. Ale Christos prăve naopak, ešte ich /năs/ ospravedlôuje: “Odpusť im, lebo nevedia, ęo ęinia”. Neboli to slová vypovedanë v smrteľnej agónii. Tüto lekciu odpustenia năm hovoril na mnoh˙ch miestach, ale tu - na krížzi, ju speęatil svojou Sv. Krvou. “Akou mierou meriate vy, takou bude meranë văm. Nesüďte, aby ste neboli südenď. /Mt 7,1-2/ Toto sü slová otvorenë, jednoduchë a jednoznaęnë. Hospodin Isus Christos tüto lekciu odpustenia vložil aj do modlitby “OTĘE NÁŠ”, ktorú nás Săm naučil. “Otęe năš, odpusť năm naše viny, ako aj my odpúšťame našim vinníkom”. My denne, keń sa modlíme modlitbu Otęe năš, potvrdzujeme slová našej zmluvy s Bohom, aby Boh naložil s nami tak, ako my nakladăme so svojimi blížnymi, aby năm odpustil naše viny ako my odpúšťame našim vinníkom, alebo naopak, aby năm neodpustil, lebo ani my nedokážeme odpustiť bratovi krivë slovo, ęi kriv˙ pohľad.

Văžme silu vypovedanëho slova., pamätajme, že akou mierou meriame my, takou bude nameranë năm. Odpusťme krivdy svojim blížnym, aby aj năm Boh odpustil naše premnohë hriechy., pokiaľ smrť nezaklope na naše dvere a nepovie “Už je neskoro”. Lebo za jej dverami už nie je možnë odpúšťať a ani năm vtedy nebude odpustenë. Jedinou našou spăsou vtedy zostane preveľkë Božie milosrdenstvo.

diakon Dušan Tomko

Z listov optinsk˙ch starcov

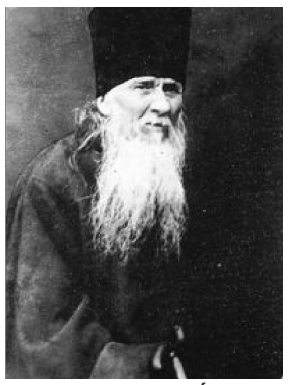

Život je blaženosť

Ž i v o t je blaženstvo. Tieto slová sa však môžu zdať cudzími. Ako možno život naz˙vať blaženosťou, keń na každom kroku sa stretăvame s neüspechmi, rozęarovaním, rozhoręením. Koľko biedy ľudia vytrpia! Život, hovoria niektorí, je ťažká drina, akáže blaženosť. Život sa năm stane blažen˙m vtedy, keń sa naučíme plniť Christove prikázania a milovať Christa. Vtedy bude radosťou žiť, radosťou bude trpieť prichádzajúce ťažkosti a pred nami bude svietiť Slnko Pravdy – Hospodin, ku ktorému sa utiekame. Všetky Evanjeliově prikázania sa zaęínajú slovom “blažen˙”: blažení pokorní., blažení milostiví., blažení pokojamilovní. (Mt 5,5*). Dodržiavanie prikázaní prináša ľuďom vyššie šťastie. To zvlášť potvrdzuje história Christov˙ch muęenníkov. Ak˙m prešli muęenía, ęo všetko museli prekonať, cel˙ rad proti ním povstal. Rezali a pálili telá Christov˙ch vyznávaęov, trhali ich na küsky, zmuęen˙ch hádzali do smradľav˙ch temníc, inokedy do pivníc naplnen˙ch kosťami mŕtvych a kadejak˙mi neęistotami. Ukazovali im mŕtvych, ktor˙ch vyberali z hrobov, aby ich viac vystrašili, no muęenící sa radovali. Z nespoęívateľného zástupu muęenníkov, spomeôme hoci svätú Perpetuu. Podrobili ju úžasn˙m mukăm, len aby ju prinütili zrieknuť sa Christa, ale svätá muęenica ostala neochvejnou. Nakoniec nad ôou vynášajú rozsudok smrti. Keń ho sv. Perpetua poęula, naplnila sa nevysvetliteľnou radosťou, že jej tvár doslovne žiarila. Udiven˙ muęiteľa sa jej p˙ta:

- Akă je prięina tvojej radosti? Teraz sa lúčiš zo životom – a ty sa raduješ?

- Umieram za Christa, - odpovedala svätá, - a idem do Veęného Života v Kráľovstve môjho Ženícha..

- Tak năm pošli z ovocia toho Kráľovstva, - so smiechom odpovedal muęiteľa.

Svätá prisľúbila. Ešte len jej hlava dopadla na zem, zjavil sa neobyęajne pekn˙ mládenec. Držal misu naplnenú ovocím, z ktorého vychádzala divná, nádhernă vôňa. Podajúc plody muęiteľovi a jeho suite, mládenec povedal: - Toto văm posiela svätá muęenica Perpetua z raja svojho Ženícha. Po t˙chto slovách zmizol. Všetci prítomní zostali udivení ochutnali z t˙chto plodov a množstvo ľudí uverilo v Christa.

preklad diakon Dušan Tomko

Svät˙ Teofan Zatvornik o modlitbe

Modlitba, to je vlastne prv˙ krok v živote kresťana ... Sv. Teofan spomína jeden müdry zvyk star˙ch svät˙ch otcov, podľa ktorého sa pri vzájomnom stretnutí p˙tali, nie na zdravie, alebo nieęo inë, no práve na modlitbu, hovoriac: ”ako sa darí, alebo, ako napreduješ v modlitbe?” Modlitba bola pre nich jasn˙m prínakom duchovného života a naz˙vali ju d˙chaním duše. Keń je telesnë d˙chanie – žije telo, keń sa d˙chanie preruší – zastavuje sa aj život. Podobne je to aj s dušou. Keń je modlitba prítomná – duša žije, keń modlitby niet – nie je ani života v duši.

No nie každë prinášanie modlitby je naozaj aj pravou modlitbou. Stăť doma alebo v chráme pred ikonou a robiť poklony, ešte nemusí byť tou pravou modlitbou. Hovoriť modlitby spamäti alebo ich ęítať a taktiež poęúvať niekoho druhëho, ktor˙ ich ęíta ešte nie je modlitbou, no je to len prostriedok alebo spösob jej prejavu a zaęiatku.

Samotná modlitba predstavuje vznik jedného za druh˙m zbožn˙ch pocitov k Bohu v našom srdci: pocit sebaponíženia, oddanosti, vďaęnosti, velebenia, prosby, srdeęného objatia, skrüšenosti, pokorenia sa Božej völi a ďalšie. Măme sa starať hlavne o to, aby poęas našej modlitby tieto a im podobnë pocity napĺňali našu dušu, aby keń jazyk vyslovuje modlitbu, alebo ucho poęúva a telo robí poklony, srdce nezostalo pustë, no vytvărali sa v ôom pocity smerujúce k Bohu. Keń sü tieto pocity v năs prítomnë, tak naša modlitba je naozajstnou modlitbou, a keń ich nepociťujeme, tak naša modlitba ešte nie je tou pravou üprimnou modlitbou. Aby sa naša modlitba stala ozajstn˙m prostriedkom năšho modlitebného napredovania je potrebnë, aby aj myseľ aj srdce prijímali obsah našich modlitieb.

Sv. Teofan tu poukazuje na tri najjednoduchšie spösoby: nepristupuj k modlitbe bez predchádzajúcej jej, hoci aj krătkej, prípravy; nemodli sa ledabolo, no s vnímaním a citom; po ukončení modlitby neprechádzaj hneń k zvyęajn˙m ęinnostiam ...

A tak, pristupujúc k modlitbe, răno ęi veęer, chvíľku postoj, poseń alebo poprechádzaj sa a posnaž sa v tom ęase pootvoriť myseľ, oddialiac ju od všetk˙ch pozemsk˙ch vecí a predmetov. Potom porozm˙šľaj, kto je Ten, ku Komu sa vo svojej modlitbe obraciaš a kto si ty, ktor˙ sa teraz touto modlitbou k Nemu obraciaš a primerane tomu vzbuň vo svojom srdci pocit sebaponíženia a bázne pred Bohom. V tom spoęíva celá príprava – zbožne stăť pred Bohom -, malë, no v˙znamnë. Toto je poęiatok modlitby; dobr˙ zaęiatok – polovica diela.

V tomto vnütornom rozpoložení postav sa potom pred ikonu a urobiac niekoľko poklonov zaęni zvyęajnë modlitby ... Pri ęítaní sa nenáhli, prenikaj do každého slova a jeho myšlienku privádzaj do svojho srdca, sprevádzajúc to poklonami. V tom spoęíva ęítanie modlitby, ktorë je Bohu milë a plodonosnë. Inăę povedanë – rozumej, ęo ęítaš a pochopenë prečíť. Inë pravidlă nie sü potrebnë. Tieto dve: rozumej a prečíť, ako vidíme, skrăšľujú každü modlitbu üplnou döstojnosťou a dodávajú jej blahodarnë pôsobenie. Ęítame: ” a oęisť năs od každej poškvrny”, pocíťme svoju hanebnosť, zaželaj si oęistiť sa a nádejne to pros u Hospodina. Ęítame: ”odpusť năm naše dlhy, ako i my odpúšťame našim dlžníkom”, tak aj vo svojej duši všetk˙m üprimne zo srdca odpusť a pros u Hospodina taktiež odpustenie. Ęítame: ”buď vôľa Tvoja”, aj vo svojom srdci sa üplne oddaj völi Hospodinovej a buď plne odhodlan˙ stretnúť sa so všetk˙m, ęo ti Hospodin pošle ... Keń takto budeš konať pri každom verši tvojej modlitby, bude to už naozaj skutoęná modlitba, hodná pravoslávneho kresťana.

Aby si tak˙mto spösobom mohol lepšie vykonávať svoje modlitebnë pravidlo, rob nasledujúce: 1) Maj modlitebnë pravidlo, s požehnaním svojho duchovného otca – nie príliš dlhë, no takë, aby si ho mohol vykonávať nie naponáhlo pri tvojej každodennej práci. 2) Pred modlitbou, keń măš voľn˙ ęas, ęítaj si modlitby, ktorë sü v tvojom pravidle, v plnosti zachyť každë slovo a premýšľaj ho. Mal by si vedieť, že každë slovo by malo prenikať do tvojej duše a ešte lepšie by bolo, keby si sa danë modlitby naučil naspamäť. Keń takto urobíš, budeš modlitby nosiť napísanë vo svojom srdci. Pokiaľ sü oni v modlitebníku, sü viac-menej mimo teba, no keń sa ich naučíš naspamäť preniknü do tvojho vnütra a ty, keby si sa aj nachádzal v akejkoľvek situácii, tvoj modlitebník budeš mať stăle so sebou ... No je tu jedna prekážka: tvoja všade pohybujúca sa myseľ bude odbiehať na inë miesta, ako je pri modlitbe potrebnë. Ęo je potrebnë tu: 3) Je nutnë použiť námahu pri zachovaní si pozornosti, vediac, že naša myseľ bude odbiehať sem a tam. Potom, keń ona poęas modlitby odbieha – snaž sa ju navrătiť, a keń odbehne opäť – opäť sa ju snaž navrătiť, tak to rob zakaždé˙m ... No môže sa stať aj to, že nejakë slovo tak silne zapôsobí na našu dušu, že duši sa nebude chcieť ďalej pokraęovať v modlitbe a hoci jazyk pokraęuje ďalej, myseľ sa stăle vracia späť k tomu miestu, ktorë na ôu tak veľmi zapôsobilo. V takom prípade 4) pozastav sa, nepokraęuj ďalej, no zostaň vnímavo a pocitmi na tom mieste, napoj nimi svoju dušu, alebo t˙mi myšlienkami, ktorë sa năm budú vynárať. A nenáhli sa odtrhnúť od tohto stavu; a tak, keń ti ęas nesüri, nechaj radšej nedokončenë pravidlo, no tento stav neprerušuj. Bude ti prichádzať na um, možno aj cel˙ deň, ako anjel ochranca ...

Nakoniec, končiac svoju modlitbu, neprechádzaj zrazu k hocakej práci, chvíľku hoci aj postoj a porozm˙šľaj, ęo si práve vykonal a k ęomu ťa to zavíťazuje, usiluj sa, aby to, ęo si poęas modlitby pociťoval, sa v tebe uchránilo aj po jej ukončení. Kto pristüpil k modlitbe tak, ako sa patrí, nebude určite ani on săm chcieť hneń pristüpiť k zvyęajn˙m veciam. Takáto je už blahodarť modlitby. Je nutnë vedieť, že ochutnanie tejto sladkosti modlitby je aj samotn˙ cieľ modlitby. A keń modlitba nasycuje našu dušu, tak to v˙slovne cez toto oküsenie.

Použitá literatüra:

Епископ Феофан, Слова к Владимирской пастве, Владимир 1869, str. 496 -500

Mgr. Peter Bzdík

LITURGICKË OKIENKO

Mníška utreňa – II

K tomuto je potrebnë ešte dodať, že niektorí opátovia sa nesühlasne stavali k prijatiu mníchmi kôazskej hodnosti a takto i po prechode mníšstva od skytskej formy života k spoloęenskëmu mnohë z monastierov zostali bez kôazov.

Ctihodn˙ Pachomij veľk˙, keń sa približoval nejak˙ sviatok, si poz˙val z blízkej oblasti kôaza, ktor˙ prichádzal do monastiera, uskutoęňoval eucharistiu a dával bratom prijímanie sv. tajín. Takto postupoval aj ctihodn˙ Săva, ktor˙ zveroval vykonávanie bohoslužieb do lávry prichádzajúcim kôazom.

Z nebezpeęenstva vzniku hrdosti u mníchov z dôvodu ovládania umenia, techniky spevu niektorí začali sa nesühlasne stavali aj k samotnëmu melodickëmu spievaniu. K tomu sa dodával strach a obavy z ęistoty vierouky v piesôach, ktorë slobodne skladali hymnografi.

Tento vzťah mníchov k spievaniu je krăsne zobrazen˙ v rozhovore abbu Pamvu s jeho žiakom. Hovorí, akë dojatie a slzy sa rodia z tropărov. Uvădza, že je potrebnë v strachu, so žiaľom a slzami, v dojatí pokore a pokojn˙m hlasom prinášať modlitby Bohu. Zo života ctihodnëho Săvu je známe, že vyžadoval od mníchov znalosť pravidla spievania žalmov a keń adept na mníšstvo toto neovládal, nepripojíl ho k bratstvu lavry. Ctihodn˙ Ján Lestvięník rozprăva o jednom askëtovi, ctihodnom Minovi, že on ležiac na zemi predniesol spamäti cel˙ Žaltár. Südiac z toho, že znalosť Žaltára nebola daná ctihodnëmu Mínovi ako osobitná zásluha, je možnë predpokladať, že toto ovládali všetci mníši vtedajšej doby. Ide vlastne o ęin dvanásť žalmov, ktor˙ sa od svojho vzniku poęas nasledujúcich storočí neustále menil. Vo svojej dnešnej pobobe je obsiahnut˙ v niektor˙ch vydaniach Žaltára a v Kanonikoch.

Süęasn˙ ęin dvanástich žalmov pozostăva z desiatich žalmov, modlitby Menašeho, krăľa judskëho, veľkého slávoslovia a z modlitby sv. muęenníka Evstratia – spolu 13 modlitieb. Kompozícia poriadku je rytmická. Ęítanie sa na 4 slávy rozdelenë naęalom obyęajn˙m a tropărmi, po ktor˙ch sa 30x hovorí “Hospodi pomiluj”. Prvë dva tropáre sü preniknutë pokáním a žalostn˙m oęakávanim strašného südu. Tretí ľudohorodičný vyjadruje naplnenie nádeje na pomoc Bohorodičky. V nich sü hlavnë 3 motívy: ľútosť za hriechy, strach pred südom Božím a nádej na spasenie. Najstarší opis mníšskej veęerne năm dăva Ján Moscho vo svojom rozprávaní o návšteve so Sofróniom abbu Nila Sinajskëho. Je to veľmi krătky opis, ale dobre vystihuje mníšsku veęerôu: “Keń sme prišli na veęerôu, hovorí Ján, zaęal starec spievať Sláva Otcu a ďalej nasledujúce a povediac blažen muž i Hospodi vozvach bez tropárov, potom hovoril Svite tichij a Spodobi Hospodi a zaęal rozprávať I Niôi opušęaješi a nasledujúce” . Tu vidíme, že majú na pamäti piesne, ktorë vchádzali do poriadku “ Trisvjatoho” – Svjatych Bože, Sláva i Nini, Presvjataja Trojce, Otęe năš (uspenskij, 1959,str. 32).

Použitá literatüra:

1. Skaballanovię, M.: Tolkovij Typikon, vypusky 1. 2. 3., repritnoje izdanije, Moskva: Palomnik 1995

2. Uspenskij, N. D. : Pravoslávnaja veęerôa, In: Bogoslovkije trudy I. : Moskva 1959

Zo života eparchie

Dôa 18. novembra sa v Katedrálnom chráme sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach konalo Eparchiálne zhromaždenie michalovskej pravoslávnej eparchie v Michalovciach.

Po otvorení zhromaždenia, ktorëmu predchádzal moleben, sa slova ujal správca michalovskej pravoslávnej eparchie Mgr. Bohuslav Senię, ktor˙ privítal, Jeho Vysokopreosvietenosť Jána arcibiskupa prešovského, všetk˙ch duchovn˙ch a veriacich delegovan˙ch svojimi farnosťami.

Ďalej nasledovala voľba zapisovateľov, skrutátorov, dvoch podpredsedov, ęlenov mandátovej a volebnej komisie, schválenie rokovacieho a volebného poriadku .Správca michalovskej eparchie prot. Mgr. Bohuslav Senię prečítal správu za obdobie 6 rokov, v ktorej oboznámil prítomn˙ch o chode eparchie, v˙stavbe chrámov, farsk˙ch budov, o chode školsk˙ch zriadeníatní.

Zhromažden˙ch pozdravili a prihovorili sa aj prítomní hierarchovia pravoslávnej cirkvi Jeho Blaženstvo Kryštof, metropolita ęesk˙ch krajín a Slovenska a Jeho Vysokopreosvietenosť Ján, arcibiskup prešovsk˙.

Po prečítaní správy pokraęovala diskusia prítomn˙ch kôazov a veriacich o aktuálnej situácii v michalovskej eparchii, po ktorej nasledovali voľby.

Eparchiálne zhromaždenie zvolilo nov˙ch ęlenov Eparchiálnej rady, delegátov na snem„ nov˙ch ęlenov eparchialnej a revíznej komisie a nov˙ch ęlenov komisie na skümanie kanonick˙ch priestupkov.

Po diskusii prítomní delegáti pripravili uznesenie, ktorë potom EZ jednohlasne prijalo. Z prijatëho uznesenia jasne vypl˙va, že smerovanie eparchie je nasledovnë: nájsť vhodného kandidáta na uvoľnenú biskupskú katedru, venovať sa príprave kôazského dorastu, dodržiavať Ústavu pravoslávnej Cirkvi v ęesk˙ch krajinách a na Slovensku, zvoliť nově vedenie ÚER, a tiež teologickú komisiu, ktorá by sa zaoberala dôležit˙mi teologicko- liturgick˙mi otázkami.

prot. Mgr. Bohuslav Senię
správca eparchie

Harmonogram bohoslužieb poęas sviatkov Narodenia Isusa Christa.

Michalovce chrăm sv, Cyrila a Metoda

Piatok 22.12.2006
7. 00 Cărske ęasy
16.00 Veęernă bohoslužba - veęerôa
Sobota 23.12.2006
7.00 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
16.00 Veęernă bohoslužba - veęerôa
NedeŔa 24.12.2006
7.00 Rannă bohoslužba - utreôa
8.30 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho – prvă
10.00 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho – druhă
12.00 Veęernă bohoslužba – veęerôa
20.00 VeŔkë poveęerie
Pondelok 25.12.2006
8.30 Liturgia sv. VasiŔa VeŔkëho - prvă
10.00 Liturgia sv. VasiŔa VeŔkëho - druhă
12.00 Veęernă bohoslužba – veęerôa
Utorok 26.12.2006
7.31 Rannă bohoslužba – utreôa
9.31 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
12.00 Veęernă bohoslužba – veęerôa
Streda 27.12.2006
8.31 Liturgia sv. Jana Zlatoüsteho

Sobrance- năhradnë bohoslužobnë priestory

Chrăm sv. Vladimďa vo v˙stavbe

Piatok 22.12.2006
7. 30 Cărske ęasy
17.00 Veęernă bohoslužba - veęerôa
Sobota 23.12.2006
7.30 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
17.00 Veęernă bohoslužba - veęerôa
NedeŔa 24.12.2006
7.30 Rannă bohoslužba - utreôa
9.30 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
15.00 Veęernă bohoslužba – veęerôa
20.00 VeŔkë poveęerie
Pondelok 25.12.2006
9.30 Liturgia sv. VasiŔa VeŔkëho
15.00 Vešernă bohoslužba – veęerôa
Utorok 26.12.2006
7.30 Rannă bohoslužba – utreôa
9.30 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
15.00 Veęernă bohoslužba – veęerôa
Streda 27.12.2006
8.30 Liturgia sv. Jana Zlatoüsteho

Košice Chrăm ochrany Presvćtej Bohorodięky

Piatok 22.12.2006
7. 00 Cărske ęasy
Sobota 23.12.2006
7.00 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
16.00 Veęernă bohoslužba - veęerôa
NedeŔa 24.12.2006
7.00 Rannă bohoslužba - utreôa
7.30 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
15.00 Veęernă bohoslužba – veęerôa
20.00 VeŔkë poveęerie
Pondelok 25.12.2006
9.30 Liturgia sv. VasiŔa VeŔkëho - prvă
15.00 Vešernă bohoslužba – veęerôa
Utorok 26.12.2006
7.30 Rannă bohoslužba – utreôa
9.30 Liturgia sv. Jăna Zlatoüsteho
15.00 Veęernă bohoslužba – veęerôa
Streda 27.12.2006
8.00 Liturgia sv. Jana Zlatoüsteho

Zo života CSOU

Imatrikulăcia

Na Cirkevnom SOU sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach je tradďiou každoroęne privďať nov˙ch prvăkov a prijať ich do svojich cechov. Pri tejto prďežitosti žiaci poriadajü imatrikulaęn˙ veęierok, na ktor˙ sa vćęšina z nich tešď Prvăci sü v oęakăvanďako obstoja v ťažk˙ch sküškach prijďnacieho ceremoniălu. Všetci tďktorďsa radi zabăvajü, sa tešia na diskotëku.

Imatrikulaęnă slăvnosť sa tohto roku uskutoęnila 15. novembra v priestoroch školy. Staršďspolužiaci sa postarali o to, aby zăbavnou formou predstavili nesküsen˙m nováęikom uęiteŔov, majstrov odbornej v˙chovy a vedenie školy, nevynďhajüc ani păna školnďka. Keń že žiak musď vedieť, ako sa mă správať na hodinăch, v škole i mimo školy, boli oboznămenď so znămymi pravidlami, naz˙van˙mi "študentskë desatoro". Ešte pred prijďnacďn ceremoniălom museli prvăci pod vedenďn "krstn˙ch rodięov" jednotliv˙ch cechov zložiť "slăvnostn˙ sŔub", že tieto princďpy budü svedomito dodržiavať. Najdôležitejšiu ülohu zohrala "demolaęnă ęata", ktoră pre nich pripravila, nedă sa ani presne uręiť, ęi horkë, trpkë, a ęi štipŔavë alebo sladkë süsto, a sama si "zgustla" na v˙razoch ich tvărďpri prehďtandťak˙chto chuťoviek. Keń že sa staršďspolužiaci rozhodli, že nebudü ęakať, k˙m sa prvăęikovia "vyfarbia", pre istotu ich "demolaęnă ęata" vyfarbila hneń.

Po skonęendkultürneho programu sa dostatoęne vyzimendžiaci doslova vrhli na diskotëku, lebo tanec a zăbava je ten najlepšďprostriedok na zohriatie.

Mgr. Anna Raffăęovă
Cirkevnë SOU Michalovce

Zo sveta

Patriarcha Alexij II. obvinil protestantskë cirkvi z liberalizmu

(Varšava, 16. november 2006 – ENI) Rusk˙ pravoslăvny patriarcha Alexij II. obvinil protestantskë cirkvi z prďšnej tolerantnosti v etickej oblasti. Zăroveô však vylüęil, že pravoslăvna cirkev sa v dösledku toho dostăva bližšie k pozďiăm rďnskokatolďkej cirkvi. „Stav, v ktorom sa protestantizmus dnes nachădza je dösledkom Ŕahostajnosti, ktoră vlădne v zăpadnej sekulărnej spoloęnosti preniknutej liberalizmom", povedal patriarcha v rozhovore pre francüzsky ęasopis Paris Match.

Patriarcha Alexij II. pońakoval păpežovi za pomoc pri oprave katedrăly

(Moskva, 20. november 2006 – ENI) Patriarcha ruskej pravoslăvnej cirkvi Alexij II. sa pońakoval păpežovi Benediktovi XVI. za prďspevok na obnovu katedrăly Svćtej Trojice v Sankt Petersburgu. Katedrălu văžne poškodil požiar v auguste tohto roku. V liste, ktor˙ zverejnili na internetovej strănke pravoslăvnej cirkvi sa pďše: „Vašu üęasť na obnove tohto domu Božieho považujem za znak üprimnej lăsky k ruskej pravoslăvnej cirkvi, ktoră nepochybne môže byť zărukou ńalšieho rozvoja našich vzťahov v duchu kresťanskëho bratstva a vzăjomnej pomoci."

Pri păpežovej năvšteve Turecka ide najmć o vzťahy s pravoslăvnymi

(Frankfurt nad Mohanom, 27. november 2006 – EPD) Kardinăl Kasper, ktor˙ je vo Vatikăne zodpovedn˙ za rozvoj ekumenick˙ch vzťahov, oznaęil prebiehajücu năvštevu păpeža Benedikta XVI. v Turecku predovšetk˙m za krok smerujüci k zblďženiu katolďkov a pravoslăvnych. „Konflikty v globalizujücom sa svete nütia kresťanov k užšej spolupräci a k tomu, aby odhaŔovali to ęo ich spăja. Toto si kresťania musia uvedomiť najmć vo vzťahu k moslimskëmu svetu a k sekularizujücej sa ęasti svetovej populăcie", povedal kardinăl Kasper, ktor˙ je predsedom Păpežskej rady pre napomăhanie jednoty kresťanov. Zăroveô poukăzal na to, že katolďi sü si s pravoslăvnymi v otăzkach chăpania cirkvi a sviatostďoveŔa bližšďako s protestantmi. VzhŔadom na tisďroęnë rozdelenie oboch spoloęenstiev však došlo k veŔmi hlbok˙m rozdielom v mentalite.

Konštantinopolsk˙ patriarcha nezastupuje celü pravoslăvnu cirkev

(Varšava, 24. november 2006 – ENI) V˙znamn˙ rusk˙ pravoslăvny biskup Hilarion Alfejev v süvislosti s păpežovou năvštevou Turecka upozornil, že stretnutie Benedikta XVI. s ekumenick˙m patriarchom Bartolomejom I. nemožno chăpať ako stretnutie dvoch hlavn˙ch predstaviteŔov pravoslăvnej a rďnskokatolďkej cirkvi. „V rodine pravoslăvnych cirkvďje konštantinopolsk˙ patriarcha „primus inter pares" – prv˙ medzi rovn˙mi. Jeho primăt je však len ęestn˙ a nemă jurisdikęnü hodnotu, ktoră by mu dăvala prăvo autority nad in˙mi cirkvami", povedal biskup Hilarion, ktor˙ zastupuje ruskü pravoslăvnu cirkev pri inštitüciăch Eurőpskej ünie.

Zo života CSOU

MLADß REMESELNĎK 2006

MLADß REMESELNĎK - pod t˙mto năzvom sa nesie podujatie, ktorëho organizătorom je už dvanăsť rokov SOU stavebnë v Prešove. Strednë odbornë uęilištia a združenë strednë školy Košickëho a Prešovskëho kraja ako aj obdobnë školy zo zahranięia tu majü možnosť predstaviť svoje študijnë a uęebnë odbory.

V dôoch 21. až 23. novembra 2006 sa na tejto v˙stave po prv˙krăt züęastnilo aj Cirkevnë strednë odbornë uęilište sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach. Škola sa predstavila v˙robkami žiakov študijn˙ch odborov odevnďtvo a umeleckoremeselnë prăce a uęebnëho odboru zlatnďk a klenotnďk. Žiak 3. roęnďka tohto uęebnëho odboru Michal Kontra v rămci prezentăcie remeseln˙ch zruęnostď predvădzal jednotlivë technologickë postupy ruęnej v˙roby šperkov.

Üęasťou na v˙stave sa Cirkevnë SOU sv. Cyrila a Metoda Michalovce dostalo do širšieho povedomia pedagogickej verejnosti, žiakov základn˙ch a stredn˙ch škôl i ostatn˙ch năvštevnďkov v rămci Prešovskëho kraja. Celă expozďia školy sa stretla sa s pozitďnym ohlasom. Toto podujatie svojou năvštevou poctil aj Jeho Vysokopreosvietenosť Jăn, arcibiskup prešovsk˙ a Slovenska, ktor˙ sa pochvalne vyjadril o üspechoch a aktivităch školy.

Eleonőra Žeôuchovă
Cirkevnë SOU Michalovce

Prajeme Văm prďjemnë sviatoęnë chvďe naplnenë radosťou z Narodenia nášho Păna Isusa Christa a plnosť Božej milosti a pokoja do celëho nastajüceho roka 2007

Redakcia mesačníka Prameň

Zo života eparchie

Posviacka Domov smütku – nădeje v Zalužiciach, okr. Michalovce

V nedeŔu poobede 26. novembra 2006 bola posviacka Domov smütku – nădeje v Zalužiciach, okr. Michalovce. V ęasti b˙valë Malë Zalužice o 14.oo hod a v ęasti b˙valë VeŔkë Zalužice o 15.oo hod. Posviacku vykonali duchovnďsprăvcovia farnostďjednotliv˙ch cirkvďRďnskokatolďkej v Zalužiciach, Grëckokatolďkej v Zalužiciach, Pravoslăvnej v Michalovciach, Evanjelickej v Michalovciach a Reformovanej v Lüękach. Tieto cirkvi vykonali posviacku podŔa požehnania a predpisov svojich cirkvďmodlitbami, svćtenou vodou, olejom a piesôami, za üęasti veriacich jednotliv˙ch cirkvď Na zăver posviacky sa starosta obce Zalužice v svojom prďhovore pońakoval všetk˙m, ęo sa prięinili o to, aby tieto Domy smütku – nădeje mohli byť dokonęenë, posvćtenë a danë do užďania, ęo prispeje k döstojn˙m rozlüękam s našimi drah˙mi a mil˙mi, keń sa s nimi budeme tu lüęiť a odprevădzať ich do veęnosti.

Na zăver chceme dodať, že cesty všetk˙ch năs vedü do hrobu. Tu v Zalužiciach to bude cez tieto posvćtenë Domy smütku – nădeje. Tu sa budeme uęiť umeniu opustiť tento svet, rozlüęiť sa s blďkymi a drah˙mi, ale aj so vzăcnymi hodnotami tohto sveta. OdtiaŔ by sme mali vždy odchădzať pouęenďako z kvalitnej prednăšky, aby sme svoj život žili döstojnejšie, kvalitnejšie a zodpovednejšie.

ThDr. Štefan Horkaj

Posviacka ikonostasu v Pozdišovciach

Pravoslăvna cirkev mă vo svojej pokladnici mnoho pokladov neoceniteŔnej hodnoty. Jeden z nich patrďdo oblasti cirkevnëho umenia. Ikona - na ôu sa v süęasnosti općť süstreńuje pozornosť celëho kresťanskëho sveta, a to nielen pravoslăvneho, ale aj katolďkeho a protestantskëho. Ęim ńalej, t˙m vćęšďpoęet kresťanov považuje ikonu za celokresťanskë duchovnë dedięstvo. Hlavne historickă ikona je prijďmană ako aktuălne zjavenie, nevyhnutne potrebnë pre život süęasnëho ęloveka.

Ikona je neoddeliteŔnou süęasťou pravoslăvnej tradďie a je üzko spćtă s duchovn˙m životom pravoslăvneho kresťana. Domy majü oknă. Ľudia si ich vytvărajü preto, aby skrze ne mohli hŔadieť na vonkajšďsvet, a aby do ich prďbytku mohli vstüpiť slneęnë lüęe. Ikona je prăve tak˙mto oknom. Cez toto duchovnë okno hŔadďme do inëho sveta, a to do samotnëho raja. Z nej vychădzajü lüęe Božieho milosrdenstva, ktorë smerujü k samotnëmu ęloveku. V našich chrămoch sü ikonostasy – steny z okien. HŔadiac do nich vidďme nášho SpasiteŔa, Jeho Matku, spravodliv˙ch svćt˙ch, stăvame sa üęastnďkmi Starozăkonn˙ch, ęi Novozăkonn˙ch udalostď

Pre pravoslăvnych Pozdišovęanov bol 19. november 2006 dôom veŔkej radosti. V tü nedeŔu v chrăme Premenenia Isusa Christa v ich obci bol posvćten˙ novovytvoren˙ ikonostas, ktor˙ vyrobila firma „EBEN" z Humennëho a ikony ako dar pre PCO napďsal Bohu znămy ikonopisec. Üsilie vynaloženë na jeho vytvorenie bolo zavŕšenë posvćcujücimi modlitbami. VeŔkou radosťou pre năs bolo aj to, že sme mohli v našom chrăme privďať Jeho Blaženosť vladyku Kryštofa, metropolitu ęesk˙ch krajďn a Slovenska. Je to historicky prvă năvšteva najvyššieho predstaviteŔa našej miestnej Cirkvi v PCO Pozdišovce. Üęasť na bohoslužbăch tohto dôa prijali sprăvca michalovskej pravoslăvnej eparchie v Michalovciach prot. Bohuslav Senię, arcidekan pre okres Michalovce prot. M. Janoęko, arcidekan pre okres Sobrance jer. M. Ęięvăk, jer. J. Fedďk, sprăvca PCO Cejkov, jer. P. Novăk, sprăvca PCO Inovce, jer. M. Sedlick˙, sprăvca PCO Lastomď, jer. M. Džugan, sprăvca PCO Străžske a diakon J. Holonię. Chrăm bol pln˙ veriacich Ŕudď ktorďprišli z blďkeho i ńalekëho okolia. Naše pozvanie prijali aj starosta obce Pozdišovce Ing. Ęižmărik, Lemeš Jăn, farăr grëckokatolďkej cirkvi s manželkou a veriacimi a Kordošovă L˙dia, farărka evanjelickej cirkvi a.v. s manželom a veriacimi. prot. Bohuslav Senię v kăzni vysvetlil, ak˙ mă v˙znam pre pravoslăvneho kresťana ikona a ikonostas. V zăvere bohoslužieb sa prihovoril Jeho Blaženosť vladyka Krištof. Pozdravil všetk˙ch zhromažden˙ch a poukăzal na potrebu ikony v živote pravoslăvneho kresťana, na potrebu hŔadieť do neba, ktorë sa năm skrze ikonu odhaŔuje. Jeho Blaženosť vladyka Kryštof z prďežitosti posvćtenia ikonostasu daroval veriacim PCO v Pozdišovciach ikonu Preęistej Divy Mării Jeruzalemskej a taktiež kameô od hrobu nášho SpasiteŔa.

S arcipastiersk˙m požehnanďn a spevom „Mnohaja i blahaja lita" všetk˙m pracujücim na slăvu Božiu boli ukonęenë slăvnostnë bohoslužby. Tăto nedeŔa bola pre všetk˙ch veŔkou duchovnou posilou.

Nech Boh požehnă každëho, kto k năm prišiel poradovať sa z našej veŔkej radosti. Nech Boh dă zdravia a trpezlivosti každëmu, kto pracuje pre blaho pravoslăvnej Cirkvi „na mnohaja i blahaja lita!"

jer. S. Barilik, sprăvca PCO v Pozdišovciach

PRAMEŇ - mesačník Michalovskej pravoslávnej eparchie. Vydáva Eparchiálna rada Michalovskej pravoslávnej eparchie. Šéfredaktor: Mgr.Ivo Ozimanič. Členovia redakčnej rady: prot. prof. ThDr. Imrich Belejkanič,Csc., Mgr. Vasil Bardzák, PhD., Mgr. Miroslav Janočko, Mgr. Marián Čičvák, Mgr. Juraj Šatala. Ekonóm: Iveta Sedlická. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 10. dňu v mesiaci. Adresa redakcie: PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č. 056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Distribúcia: mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovskej pravoslávnej eparchie. Vychádza v náklade 600 kusov. Grafická úprava: Agentúra Uhal Michalovce. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo 30/2002. ISSN 1336 - 2747. Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač: Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200.